

Agrarische Natuurvereniging
Drimmelen & Moerdijk e.o.
Ganshoeksingel 35
4926 CN Lage Zwaluwe
T 06 - 555 345 87
E info@anvdrimmelen.nl

Rabobank 12 67 39 544

NIEUWSBRIEF 2020 –2

Beste leden en donateurs,

Vanzelfsprekend moeten we ook als ANV rekening houden met het Coronavirus. De algemene leden- vergadering die gepland was op 18 maart kon niet doorgaan en nu moeten we helaas meedelen dat ook 5 september niet doorgaat. We zijn wel als bestuur bijeen geweest, waar bleek dat er ondanks de beperkende maatregelen toch nog veel is gebeurd. Kees Damen heeft de bloemenranden overgenomen van Jos Hop en heeft op vele plekken randen ingezaaid. De weidevogelbescherming is in kleine groepjes voortgezet. Vrijwilligers mochten hierin uiteraard hun eigen afwegingen en keuzes maken.

In april en mei was het extreem droog waar de landbouw bijzonder veel last van had. Ook voor de vogels had het op z'n tijd best mogen regenen. Op ons eigen bedrijf hebben we dag en nacht week in week uit beregend, maar nadat het door moeder natuur ging regenen kwam de ontwikkeling van de gewassen en helaas ook het onkruid pas goed op gang. Eens te meer is weer gebleken dat je de natuur niet kunt dwingen en dat is misschien maar goed ook.

Een prettige zomer en nog eventuele vakantie toegewenst!

Groeten van de voorzitter, Govert van Dis

VANWEGE CORONA IS BESLOTEN 5 SEPTEMBER NIET DOOR TE LATEN GAAN

Door het Coronavirus kon de Algemene Ledenvergadering in maart al niet doorgaan. Wij wilden dit goedmaken op 5 september, maar wij willen ook, met name door de terugkeer van Corona (ook in West-Brabant), geen risico nemen. Dit was geen makkelijke beslissing, de afgelopen dagen hebben we binnen het bestuur gepeild wat de meningen waren. Natuurlijk willen we graag iets voor onze leden en donateurs organiseren. Gemiddeld komen er zestig a zeventig personen naar de barbecue en maken we het samen altijd erg gezellig. Wij denken dat het daarom verstandiger is dit evenement niet door te laten gaan, hoe verschrikkelijk jammer wij dit ook vinden. Wij willen achteraf ook absoluut niet het verwijt krijgen dat we de gezondheid van mensen niet serieus nemen. Dit betekent wel dat we de ALV op een alternatieve wijze moeten organiseren. Dit gaan we daarom digitaal doen, zodat het bestuur hopelijk verder kan met twee nieuwe bestuursleden en goedgekeurd financieel jaarverslag en begroting.

ALGEMENE LEDENVERGADERING

1. Verslag ALV 2019. Te vinden op de website onder: Laatste nieuws.
2. Financieel verslag 2019.
3. Kascontrole door Sjaak van Schie, Martin de Jager en Annewillem Maris (derde persoon vanwege toetreden tot het bestuur Sjaak en Martin).
4. Begroting 2020.
5. Uitleg projecten: Bloemenranden, Weidevogels, Wandelroute Netwerk, StiKa, ANLb.
6. Bestuursverkiezing 2020: Er zijn volgens het rooster geen aftredende bestuursleden. De volgende kandidaten stellen zich verkiesbaar: Sjaak van Schie en Martin de Jager.

WANDELROUTENETWERK

Wandelnet Nederland

De beperkingen door het corona virus zorgen er voor dat we het vertier dichterbij huis zoeken. Opvallend daarbij is dat er veel gefietst en gewandeld wordt. De blauw/groene omgeving van Drimmelen nodigt daar ook toe uit. Dit alles speelt de organisatie Wandelnet Nederland in de kaart. Deze organisatie is verantwoordelijk voor de streekpaden die je overal in Nederland vindt. Bijna overal want juist in ons gebied ontbreekt er nog een. Twintig zijn er nu en de ontbrekende nummer 21 wordt volgend jaar geopend en krijgt de naam mee Biesbosch Streekpad. Wat is de definitie van het Streekpad: Een Streekpad is een rondwandeling die binnen één regio blijft. De lengte varieert van 80 tot 350 km. Streekpaden zijn in twee richtingen bewegwijzerd met een geel-rode markering. De etappes zijn te downloaden via een site of app. Er zijn inmiddels 20 Streekpaden die samen een netwerk vormen van ca. 4000 km. Naast Streekpaden bestaan er ook Lange-Afstand-Wandelpaden.

Hans Kuypers uit Made is hier nu al een jaar mee bezig en heeft kans gezien de benodigde financiën bijeen te sprokkelen. Nummer 21 wordt in het Biesbosch jubileum jaar 600 jaar herdenking ontstaan er van in 2021 ten doop gehouden. Deze route is een mooie aanvulling voor de wandelaars om ons fraaie buitengebied te leren kennen.

PICKNICKBANKEN

Bij wandelen en fietsen in het mooie buitengebied van Drimmelen e.o. hoort natuurlijk een stop voor het gebruiken van een hapje en drankje. Nu er zoveel meer in het buitengebied wordt gerecreëerd is het opvallend dat er weer op een kleedje in het gras wordt geparkeerd! Niks mis mee, maar meer buitenmeubilair kan geen kwaad. Het bestuur van de ANV stelt daarom 4 stuks meubilair beschikbaar om te plaatsen in Drimmelen/Moerdijk. In overleg met de gemeenten kiezen we de locaties. Wandelgroep Wandelen Op Zondag (WOZ) verzamelde ook geld bij elkaar en schenken een bank. De exemplaren worden voorzien van de naam van de schenker. Als bijzonderheid kan ik melden dat ze gemaakt worden door de leerlingen van de Marlijn academie. Dit is een opleiding instituut in Langeweg waar leerlingen met een rugzakje een vak leren.

BLOEMENRANDEN

Half mei is Kees Damen begonnen met het inzaaien van bloemenranden. Kees heeft het stokje dit jaar namelijk overgenomen van Jos Hop. De Agrarische Natuurvereniging zorgt voor het

bloemenzaad, de agrariërs zorgen voor een strook grond. Het project wordt mede mogelijk gemaakt door de gemeente Drimmelen. Randen zijn ingezaaid bij de volgende bedrijven:

Loonbedrijf Damen in Terheijden: langs de Bredeweg.

Pensionstal Zeggezicht in Terheijden: een lange strook langs het schelpenpadje voor het viaduct.

Boerderij de Laak in Terheijden: langs twee zijden van de ijsbaan in Terheijden.

Volkstuinen in Terheijden: Kees was hier nog nooit geweest!

Preiteler Hop in Terheijden: bij de nieuwe locatie aan de Moerdijkseweg.

Merode hoeve in Zevenbergschen Hoek: 5 locaties langs de bessenvelden met bijenkasten.

Akkerbouwer van Laarhoven in Langeweg: aan de Hoge Zeedijk.

Melkveebedrijf Sprangers in Lage Zwaluwe: langs de Oudeweg.

Houthandel Polak in Lage Zwaluwe: vijf stroken in en rond het bedrijf aan de Dirk de Botsdijk.

Recreatieparadijs De Belhamel in Lage Zwaluwe: langs de brugdam.

Akkerbouwer van Beek in Drimmelen: aan de Sluizeweg.

Protestantse kerk Drimmelen: nabij de poel in Oud Drimmelen.

Bouwbedrijf Maas in Made: aan de Witteweg.

Kees heeft het voornemen om dit project volgend jaar voort te zetten en indien mogelijk, meer randen in te zaaien.

COLLECTIEF ANB WEST-BRABANT

Alweer een jaar geleden heeft onze moederorganisatie Boeren Natuur een enquête gehouden onder de leden over de toekomst van de collectieven. Na 4 jaar was de tijd rijp vooruit te gaan kijken en posities in te nemen voor wat er komen gaat. De uitkomst van de enquête was voor de drie Collectieven in Brabant een goede reden met elkaar om tafel te gaan. Het onderwerp was en is welke rol er voor de Collectieven is weggelegd en of we die aankunnen. De transitie in de landbouw zorgt er voor dat er zich nieuwe kansen voordoen. Wat altijd voorop staat bij de Collectieven is het gegeven dat het geen belangbehartiger is, maar een tussenstation in de uitvoering van het Agrarisch natuurbeheer. Wanneer je dit gegeven loslaat op het feit dat productielandbouw meer natuur inclusief wordt, weet je hoe laat het is. De corona zaak heeft een en ander wat vertraagt maar niet gestopt. Ik houd u op de hoogte van de ontwikkelingen.

Sjaak van Schie, voorzitter Collectief ANB West-Brabant

AGRARISCH NATUUR- EN LANDSCHAPSBEHEER (ANLb) en STIKA

ANLb

Dit jaar is er geen uitbreiding geweest in beheer maatregelen van ANLb anders dan ARB-GLB randen. Het waterschap heeft begin dit jaar extra geld toegezegd voor uitbreiding van ARB-randen. Hier is volop gebruik van gemaakt en daardoor is er een uitbreiding geweest van ruim 100 km! waarvan het overgrote deel in het gebied van ANV Brabantse Wal en ANV Drimmelen & Moerdijk e.o.

Net als andere jaren is bij 10 procent van alle deelnemers de schouw uitgevoerd. Hierbij valt op te merken, dat de nieuw ingezaaide beheerseenheden moeizaam boven kwamen in verband met het droge weer. Er is bij RVO gevraagd om daar rekening mee te houden tijdens controles. Verder zijn er toch ook dit jaar een aantal deelnemers die het niet zo nauw nemen met de beheereisen van het pakket dat zij hebben afgesloten. Een aantal zichtbare constatering:

- Te vroeg maaien. Per pakket zijn er maaidata en niet iedereen houdt zich daar aan.
- Mesthoop in rand.
- Randen gebruiken als rijpad, waardoor er geen of nauwelijks begroeiing meer is.
- Niet inzaaien wintervoedselakker in voorjaar.

Deze deelnemers krijgen hierover een brief en mogelijk korting op uitbetaling. Gelukkig doet een overgrote meerderheid van de deelnemers wel beheer volgens de beheer voorwaarden. Ook dit jaar is er drie keer een wintervogeltelling gedaan en vijf keer een broedvogeltelling in het werkgebied Steenberg- Noord. Deze telling wordt door vrijwilligers gedaan op maar liefst 27 telpunten.

De bedoeling van deze monitoring is data te verzamelen om aan te tonen welke effecten de beheermaatregelen hebben. Dit is belangrijke informatie voor de overheid en vergroot de mogelijkheid voor behoud en eventuele uitbreiding van agrarisch natuurbeheer in de toekomst.

STIKA

Na veel oponthoud is de nieuwe regeling per 11 juni (dit jaar) operationeel. Onderstaande tekst is een deel van het persbericht:

De nieuwe 'Stimuleringsregeling Landschap Noord-Brabant' is de opvolger van de dertien jaar oude 'Subsidieregeling Groen Blauw Stimuleringskader' (StiKa). Met die regeling werden al veel bloemrijke akkerranden, houtwallen en bomenlanen aangelegd. Ook bij Geert en Christa Michels, die een verbreed landbouwbedrijf runnen. Naast de 150 melkkoeien hebben ze een hotel, restaurant en landgoedwinkel pal naast het Missieklooster Heilig Bloed. Ze staan bekend onder hun bedrijfsnaam de Brabantse Kluis. Al meerdere jaren nemen ze deel aan de regeling voor het beheer van bestaande 0,4 hectare hakhoutsingels, bomenrijen bestaande uit 400 bomen en twee kilometer wandelpaden. "Met de nieuwe regeling willen we een poel gaan aanleggen, voor een nog bredere natuurbeleving van onze bezoekers", zegt Christa.

Meer informatie over de inhoud van de regeling en pakketten:

<https://www.brabant.nl/> → Actueel → regelingen → Subsidieregeling Stimuleringsregeling Landschap Noord-Brabant.

WEIDE- EN AKKERVOGELS

Door Corona was het een raar seizoen, waarbij iedereen zijn eigen afweging heeft gemaakt rondom zijn of haar eigen gezondheid. Sommige vrijwilligers bleven thuis, anderen gingen alleen op pad of in kleine groepjes met de anderhalve meter in acht nemend.

Verder was het een erg droog voorjaar. Droogte is ook voor de akker- en weidevogels een moeilijke periode. Op een droge harde bodem kunnen zij nauwelijks voedsel vinden. Om die reden is bij families Koorevaar en Rasenberg het land deels vernat. Door water vanuit de sloot op het perceel te pompen (waar dat kon) werd een drassige zone gecreëerd. De aanwezige weidevogelfamilies maakten hier dankbaar gebruik van. Er zijn op deze locaties dan ook relatief veel kuikens gezien.

Pas uitgekomen kievitskuikens

Volgend jaar willen we met degenen die dat leuk vinden patrijzen gaan tellen. De reden hiervoor is dat dit al langere tijd willen (in het verleden hebben we ook struiken geplant en graan/kruidentranden ingezaaid, speciaal voor de patrijzen) en omdat in de gemeente Drimmelen nog relatief veel patrijzen voorkomen. Wellicht zijn deze tellingen een leuke aanvulling voor de vrijwilligers van de weidevogelbescherming. Wij gaan dit najaar een monitoringsplannetje maken voor Drimmelen. Wanneer tellingen volgens een vaste methode gebeuren, krijgen we hopelijk een beter beeld van de verspreiding en aantallen dieren. Tellingen gebeuren een uur voor zonsopgang of een half uur na zonsondergang, drie keer per traject tussen half februari en 1 april. Meer informatie volgt.

Boer-en-natuur: Jan Kusters uit Den Hout

Dit jaar ben ik lid geworden van de ANV. Daar ik in Den Hout woon, al ruim 50 jaar, was ik niet eerder betrokken bij de ANV. Alhoewel ik wel graag de actualiteiten van de ANV las.

Ik ben geboren te Sambeek 15-04-1937. Daar heb ik als oudste zoon tot mijn 27 jaar op de boerderij geboerd. Toen ben ik in de voorlichting gegaan. Sinds ons huwelijk, in 1969 getrouwd met Elly van Arendonk, wonen we aan de Dordrechtseweg. Gedurende 7 jaar was ik voorlichter bij Hendrix Voeders Boxmeer. In 1971 ben ik zelfstandig begonnen als varkens- houder met topfokkerij en varkens in- en verkoop. Beide bedrijven zijn in de loop van jaren steeds uitgebreid tot 2003. Wegens geen bedrijfsopvolging ben ik gestopt. Wel 5 kinderen momenteel allen met een zelfstandig bedrijf, maar niet in de varkenshouderij. Vanaf 2010 zijn in het kader van Ruimte voor Ruimte alle stallen gesloopt en de putten gedempt. Daarna alles (ongeveer 1 ½ hectare) in cultuur gebracht en daarop

een natuurpark aangelegd met 2 bijen hotels, vijvers, bloemen, gazons en bomen. Dit bewerk ik mede met mechanische hulp en om ieder jaar gedeeltelijk in te zaaien met bloemen e.d. Zo is er een mooi oord ontstaan voor bijen, vlinders, vogels en insecten. Hiervan kunnen wij en ook anderen erg van genieten. Het natuurpark is economisch gezien niet aantrekkelijk door de kosten van het onderhoud en het inzaaien. Toch vind ik het de investering wel waard, doordat het ons vooral gezondheid en een geluksgevoel geeft. Daarnaast hebben we nog wat akkerbouw. De honingbijen worden verzorgd door imker Bjarne uit Made. De wilde bijen zoeken zelf hun verblijf in het bijen hotel. Er valt naast het vele werk ook veel te genieten van de kikkervijver, ganzenvijver waar ook vele wilde eenden te zien zijn en de visvijver met goudvissen. Hierbij hebben we ook nog een zwemvijver en deze is ook niet zonder werk. In het natuurpark zie ik ook diverse soorten vogels zoals de kleine bonte specht, groene specht, kwikstaart, meesjes, merels, heggenmus, zwaluwen, spreeuwen, scholeksters en fazanten. Maar ook eksters, kraaien en duiven.

Doordat ik geïnspireerd ben door dit mooie natuurschoon, heb ik dit jaar overtollige grond aan het Ruiterspoor (35 are) laten inzaaien door Kees Damen met bloemenzaad van de ANV. voor de samenwerking en ten gunste van verduurzaming en de ecologie. Als laatste toevoeging aan dit verhaal nog iets bijzonders: in onze garage bij het natuurpark heeft dit jaar voor het eerst een paartje kerkuilen een nest gehad. Er zijn 3 jongen groot gebracht, welke onlangs zijn uitgevlogen. Door invloed van ons natuurpark (veel voedsel) verwacht ik dat deze kerkuilen ons hebben opgezocht. Sinds enkele jaren daarvoor zaten er houtduiven in de uilenkast, maar deze lijken door de uilen verjaagd. Hier ben ik erg blij mee en dankbaar voor, omdat het ook uniek is kerkuilen te mogen huisvesten. Ik hoop ze nog jaren te mogen terugzien. Ook hoop ik nog jaren de ANV van mooi en blij natuurnieuws te kunnen voorzien!

Met vriendelijke groet, Jan Kusters.

KORT NIEUWS

- Wandelen op zondag:
 - 1e zondag van de maand: vertrekpunt nummer 4 in Oud Drimmelen.
 - 2e zondag van de maand: Restaurant Onze Kerk, Kerkdijk 1a in Hooge Zwaluwe.
 - 3e zondag van de maand: Boerderijwinkel van Johan en Caroline, Wagenstraat 74, Wagenberg.
 - 4e zondag van de maand: Gastenverblijf Munnickenheide, Munnikenhof 20, Terheijden.
 - 5e zondag van de maand: Doederij de Reevliet, Bloemendaalse Zeedijk 28 (toegang via Zwaluwse Pootweg), Blauwe Sluis/Lage Zwaluwe.
- Open dag coöperatie Opgewekt Drimmelen, 30 augustus
- World cleanup day, 19 september
- Eerste aanplant van bomen in het (B)oerBurgerBos, 10 oktober

BEDRIJFSDONATEUR IN HET ZONNETJE

Wij danken onze bedrijfsdonateurs voor hun steun aan de ANV, Deze niet-agrarische bedrijven ondersteunt de activiteiten van ANV Drimmelen en toont zo hun betrokkenheid bij het buitengebied. Mede dankzij hen kunnen wij onze projecten voortzetten. Daarom zetten we iedere nieuwsbrief een van hen in het zonnetje:

Staal Makelaars
Brieltjenspolder 40
4921 PJ Made

Tel: 0162 - 57 04 71
Fax: 0162 - 570472

E-mail: info@staalmakelaars.nl